

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe Numer: Bestuursstukken\3333	Agendapunt: 7
---	----------------------

DB: Ja 20-4-2021	BPL: Ja 12-5-2021	FAZ: Nee	VVSW: Nee	AB: Ja 26-5-2021
----------------------------	-----------------------------	-----------------	------------------	----------------------------

Opsteller: Boy de Vries, 0598-693409 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Fien Heeringa
--	--	---

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☐ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen: Drentse gemeenten Drentse waterschappen Provincie Drenthe Netbeheerders Maatschappelijke en belangenorganisaties	Reden: Het opleveren van de RES is primair de verantwoordelijkheid van de regionale overheden (provincies, gemeenten en waterschappen). Voor het realiseren van de energietransitie die de RES beoogt zijn echter ook de overige genoemde partijen nodig; voor de strategie- en planvorming, draagvlak en uitvoering.
--	---

Samenvatting: Dit voorstel betreft het instemmen met de RES 1.0 Regio Drenthe. De RES 1.0 is opgesteld als vervolg op de concept RES Drenthe (2020). Alle gemeenteraden, de Provinciale Staten en de algemene besturen van de waterschappen in Drenthe besluiten over deze RES 1.0. Het stuk dient vóór 1 juli 2021 te worden ingediend bij het Nationaal Programma RES. Door actieve betrokkenheid bij en deelname in de RES Drenthe geven we ons waterbelang een goede plek binnen de RES en kunnen we kansen benutten die bijdragen aan de realisatie van onze duurzaamheids- en energiedoelen.

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Nee

AB Voorstel: Instemmen met de RES regio Drenthe 1.0.
--

Bijlagen: Ja <ul style="list-style-type: none"> – Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe; – Oplegger RES 1.0; – Aanbiedingsbrief van de Drentse Energietafel;
--

Bestuursvoorstel

- Persbericht RES Drenthe 1.0;
- Publieksvriendelijke versie RES Drenthe.

Ter inzage DB: Nee

Onderwerp(en):

-

Ter inzage AB (iBabs): Nee

Onderwerp(en):

-

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Het nationaal klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs. De overheden streven de gezamenlijke doelstelling na om de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% (112 Megaton) te verminderen (ten opzichte van 1990) en in 2050 de CO₂-uitstoot gereduceerd te hebben tot nagenoeg nul. De overheden hebben in het Interbestuurlijke Programma (IBP) afgesproken een nationale aanpak met landsdekkende regionale energie strategieën (RES'en) uit te werken. Daarvoor zijn in Nederland in totaal 30 RES-regio's opgericht. De Drentse gemeenten, waterschappen en de provincie Drenthe zijn vertegenwoordigd in de RES-regio Drenthe.

De RES-opgave voor regionale overheden bestaat, naast de opgave voor hernieuwbare elektriciteit op land, in hoofdlijnen uit de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de opslag en energie-infrastructuur om de opwek van hernieuwbare elektriciteit en de warmtetransitie mogelijk te maken.

In 2020 heeft u de concept RES van de regio Drenthe vastgesteld en ter informatie aangeboden aan het algemeen bestuur. De concept RES is vervolgens ingediend bij het Nationaal Programma RES (NP RES), als voorstel voor de Drentse bijdrage aan de nationale doelstelling (productie van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit uit grootschalige zon en wind op land in 2030). De RES 1.0 regio Drenthe is een nadere specificering en uitwerking van de concept RES met daarin de ruimtelijke vertaling van de Drentse bijdrage, de bijbehorende energie-infrastructuur, afspraken over de verdeling van beschikbare warmtebronnen als mogelijk alternatief voor aardgas en een eerste strategie voor de verduurzaming van de warmtevoorziening. In de Oplegger RES Regio Drenthe, die als bijlage is bijgevoegd, wordt ingegaan op de belangrijkste wijzigingen en ontwikkelingen ten opzichte van de concept RES.

De RES 1.0 regio Drenthe is een strategisch verkennend document. Dit betekent dat enkel de strategie hier op hoofdlijnen wordt beschreven. De uitvoering ligt op lokaal niveau bij de overheden.

Beoogd effect

Zoals vastgesteld in de startnotitie RES-regio Drenthe 1.0 biedt de Drentse Energietafel (DET) de colleges van burgemeesters en wethouders, het college van gedeputeerde staten en de dagelijks besturen van de Drentse waterschappen de RES 1.0 aan. Het DET verzoekt om in te stemmen met de RES 1.0 regio Drenthe en deze vaststelling voor te leggen aan het algemeen bestuur.

Met deze RES 1.0 geven de partijen gezamenlijk aan welke ruimte er in Drenthe is voor uitbreiding van grootschalige hernieuwbare elektriciteit. Het Drentse aanbod is opgebouwd uit de bestaande initiatieven, de geplande initiatieven en de ambitie van de gemeenten op hernieuwbare elektriciteit. Samen zijn we in Drenthe goed voor een opgave van 3,45 TWh (ongeveer 10% van de 35 TWh). De opgave van de 30 RES-regio's bedraagt dan ook meer dan de gestelde 35 TWh. In termen van CO₂-reductie betekent dit dat een afname van meer dan 20,2 Megaton aan CO₂ wordt gerealiseerd voor 2030.

Juridische status

Bestuursvoorstel

De RES 1.0 regio Drenthe wordt bestuurlijk vastgesteld door de gemeenteraden, provinciale staten en algemeen besturen van de waterschappen. Daarmee is de RES 1.0 bestuurlijk bindend en heeft het de status van een beleidsstuk. Bestuurlijk bindend betekent dat het bindend is voor de instantie zelf. Een ander kan er geen juridische rechten of plichten aan ontleen. Dat kan pas indien het geformaliseerd wordt door middel van het ruimtelijk instrumentarium.

Kortom de RES 1.0 is een strategisch document en moet zijn uitwerking en verankering krijgen in lokale plannen en omgevingsdocumenten. Diverse maatregelen uit de RES 1.0 moeten o.a. een ruimtelijke vertaling krijgen in de gemeentelijke en provinciale omgevingsplannen. De RES 1.0 voorziet daar niet in. Het is aan de overheden om dit te realiseren vanuit de eigen verantwoordelijkheid voor ruimtelijk beleid.

Corona

Door de ontwikkelingen rondom Corona zijn een aantal processen en projecten uitgesteld. Vooral rondom participatie is het vanwege de coronamaatregelen lastig om fysiek bij elkaar te komen. Terwijl dit wel belangrijk is. Dit betekent niet dat dit geen doorgang krijgt. Het wordt nog steeds uitgevoerd, zij het in een later stadium en wordt meegenomen naar de RES 2.0. Dit maakt wel dat de inhoud van de RES 1.0 niet kan worden gezien als de uitkomst van een uitvoerig participatieproces.

De RES 1.0 biedt wel duidelijkheid over de hoeveelheid grootschalig op te wekken hernieuwbare elektriciteit (hoe en waar), de aanwezigheid en verdeling van warmtebronnen en de hiervoor benodigde infrastructuur voor elektriciteit. Zelf regie houden op de energietransitie in Drenthe staat, zoals eerder beschreven in de Startnotitie RES Drenthe (2019), nog steeds in alles centraal.

Regionale bijdrage blijft 3,45 Terrawattuur (TWh)

In de concept RES kwam de bijdrage van de RES-regio Drenthe uit op 3,45 TWh. In de tussentijd is met de overheden en netbeheerders nader onderzocht en inzichtelijker gemaakt wat er in de afgelopen periode is gerealiseerd, welke vergunningen verleend of in procedure zijn en welke ambities zijn geformuleerd (actualisatieslag). Voor zowel windenergie, zon op land als zon op dak zijn de verschillen ten opzichte van de concept RES minimaal. Kortom, met de feiten en cijfers als onderbouwing van de Drentse bijdrage kunnen we als regio aantonen (aan NP RES) dat deze bijdrage realistisch en haalbaar is op weg naar 2030.

Deelname waterschap

De regionale overheden – provincies, gemeenten en waterschappen – zijn aangewezen om samen de RES op te stellen. Hierbij zijn gemeenten en provincie trekker van het proces vanwege hun primaire taken en bevoegdheden voor ruimtelijke ordening, duurzaamheid, economie en sociale zaken. Door actief en vanaf het begin af aan deel te nemen aan de RES kunnen we voorkomen dat besluiten of maatregelen worden genomen die het watersysteem, in brede zin, kunnen schaden of ons werk belemmeren. Kansen die het watersysteem ten goede komen, kunnen worden benut. Onze deelname aan en betrokkenheid bij de RES geeft ons bovendien de mogelijkheid om invulling te geven aan een

Bestuursvoorstel

deel van onze duurzaamheids- en energiedoelen, met name op het gebied van opwekking van duurzame energie, en onze bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord. De RES biedt namelijk de kans om assets van het waterschap beter te benutten voor de opwekking van duurzame energie door derden. We nemen hiermee onze verantwoordelijkheid binnen de bredere, maatschappelijke energietransitie en stellen ons faciliterend op.

Onze positionering binnen de RES is in lijn met hetgeen in het hoofdstuk Houding, rol en ambitie van het ontwerp waterbeheerprogramma 2022-2027 is verwoord.

Duurzaamheidsparagraaf

De RES richt zich primair op duurzame energie. Bij het opstellen en uiteindelijk het uitvoeren van de RES is het van belang duurzaamheid in brede zin een goede plek te geven. Voor ons betekent dit dat we letten op verschillende duurzaamheidsaspecten, zoals het voorkomen van spijtmaatregelen, het niet afwentelen (in tijd, ruimte of op anderen), verantwoord gebruik van (hulp)bronnen, het realiseren en behouden van duurzame watersystemen (schoon, ecologisch gezond, robuust en waar mogelijk natuurlijk functionerend). Hierbij is ons beleidskader Duurzaamheid leidend.

Financiën

Het opstellen van de RES 1.0 gebeurt met ambtelijke inzet van de deelnemende overheden die deze om niet beschikbaar stellen. De ondersteuning door de hiervoor ingerichte werkorganisatie gebeurt in principe binnen de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar heeft gesteld van circa €420.000 per jaar, voor de periode 2019-2021. Daarnaast is er in Drenthe een verdeelsleutel afgesproken over de financiering indien er overschrijding plaatsvindt. Daarin is afgesproken dat 10% van de overschrijding voor rekening komt van de 4 Drentse waterschappen gezamenlijk. Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat het budget wordt overschreden.

Participatie en communicatie

De twaalf betrokken gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het participatie- en communicatieproces. De gemeente is hiertoe goed toegerust en heeft ervaring met andere participatietrajecten. Dit traject zal ook zo worden opgepakt. Waar mogelijk wordt verbinding gezocht met andere participatietrajecten, zoals die van de Omgevingswet. Het werkbureau van de RES Drenthe faciliteert de gemeenten hierbij.

Dit betekent voor ons waterschap dat wij geen initiërende rol in de participatie en communicatie hebben. We dragen hier wel aan bij daar waar dit in overeenstemming is met onze rol en betrokkenheid bij de RES Drenthe.

Uitvoering

De RES 1.0 regio Drenthe wordt na vaststelling verder geborgd in uitvoeringsplannen en de ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten. Besluitvorming over mogelijke opweklocaties voor duurzame

Bestuursvoorstel

energie, of toekomstige technieken om de gebouwde omgeving mee te verwarmen blijven onderwerpen waar de bevoegde gezagen over besluiten.

Iedere twee jaar vindt een actualisatie van de RES Drenthe plaats, zodat het mogelijk is om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten, onder andere op het gebied van technologische innovatie. De eerstvolgende actualisatie is dus voorzien in 2023.

Voorstel

Instemmen met de RES regio Drenthe 1.0.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf